

Касяненко Я.В.

(наук. кер. – ст. викл. Штепа О.О.)

*студентка V курсу факультету технології та дизайну
Полтавського національного педагогічного
університету ім. В.Г.Короленка*

МІСЦЕ АДВОКАТУРИ У МЕХАНІЗМІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ

В умовах формування правової держави в Україні зростає значення правових інститутів, покликаних захищати права людини. Їх дієвість, значення для суспільства повинні розглядатися саме під кутом їх здатності забезпечувати проголошені і визнані свободи кожної людини. Побудувати демократичну державу без створення гарантій правового захисту неможливо, а для реалізації поставленої мети вкрай важливо забезпечити механізм функціонування такого специфічного правозахисного інституту як адвокатура. Від розвитку останньої великою мірою залежить рівень захищеності людини. Пріоритетність завдань і функцій, покладених на адвокатуру, вимагає, щоб вона була міцною незалежною, високопрофесійною. Держава зобов'язана створити відповідні умови для її функціонування і забезпечення громадян висококваліфікованою правовою допомогою, у тому числі безкоштовною у встановлених законом випадках.

У будь-якій правовій державі адвокату належить особлива роль. Адвокат має діяти не тільки в інтересах клієнта, а й в інтересах утвердження верховенства права в цілому, гарантування і дотримання прав людини. Основні положення про роль адвокатів, прийняті на VIII Конгресі ООН по запобіганню злочинам, що відбувся в серпні 1990 р., вказують на особливість адвокатської діяльності в суспільстві, яку має поважати і гарантувати уряд під час розробки національного законодавства та його застосування як адвокатами, так і судьями, прокурорами, членами законодавчої та виконавчої влади й суспільства в цілому [6, с. 493]. В свою чергу, адвокат зобов'язаний суворо дотримуватися вимог професійної етики, визнаних світовим співтовариством та Україною, «Загального кодексу правил для адвокатів Європейського співтовариства», Правил адвокатської етики [5, с. 8].

Конституція України в ст. 59 закріпила право кожного на правову допомогу. Тому саме ця стаття Конституції проголошує існування одного з найважливіших правових інститутів – адвокатури, основним завданням якої є забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах [2, с. 56].

Адвокатура, не є правоохоронним органом, однак діяльність цього недержавного об'єднання безпосередньо пов'язана із правоохоронною діяльністю.

Завданням адвокатури є сприяння згідно Конституції та законів України захисту прав і свобод та законних інтересів фізичних та юридичних осіб [7, с. 212].

Адвокатська діяльність є різноплановою і визначається загальними завданнями, які ставить перед адвокатурою Конституція України, Закон та міжнародні акти.

Відповідно до ст. 3 Конституції України права і свободи визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави [2, с. 3].

З метою забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні, адвокати займаються такими видами діяльності: дають консультації та роз'яснення з юридичних питань, усні і письмові довідки щодо законодавства та практики його застосування; складають позовні заяви, скарги та інші акти правового характеру; посвідчують копії документів у справах, які вони ведуть; здійснюють представництво у суді, інших державних органах інтересів громадян та юридичних осіб; надають юридичну допомогу підприємствам, установам, організаціям; здійснюють правове забезпечення підприємницької діяльності та зовнішньоекономічної діяльності громадян і юридичних осіб; виконують обов'язки захисника відповідно до кримінально-процесуального законодавства у процесі дізнання, досудового слідства та в судовому розгляді справи [7, с. 214].

Право на захист – це сукупність процесуальних прав, заради забезпечення обвинуваченому охорони його законних інтересів, заради унеможливлення безпідставного притягнення його до відповідальності. Функція захисту спрямована на виявлення обставин, що виправдовують обвинуваченого, виключають або пом'якшують відповідальність останнього, а також здійснюють охорону його особистих і майнових прав [4, с. 50].

Адвокат як захисник законних прав та інтересів громадян застерігає органи досудового слідства та суд від порушення конституційних прав свого підзахисного. А, головне, опираючись на свій процесуальний статус, адвокат зміцнює законність, стимулює охорону обвинувачення до прийняття процесуальних рішень у точній відповідності до вимог закону [6, с. 547].

Місце адвоката у суспільному житті визначає Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства (прийнятий делегацією дванадцяти країн-учасниць на пленарному засіданні в Страсбурзі у 1988 році) «У будь-якому правовому суспільстві адвокату приготована особлива роль. Його обов'язки не обмежуються сумлінним виконанням свого обов'язку у межах закону. Адвокат має діяти в інтересах права в цілому так само, як і в інтересах тих, чії права і свободи йому довірено захищати; не лише виступати в суді від імені клієнта, а й надавати йому юридичну допомогу у вигляді порад і консультацій. В цьому зв'язку на

адвоката покладається цілий комплекс зобов'язань як юридичного, так і морального характеру, які часто вступають у взаємну суперечність» [1].

Свідченням того, що адвокатурі належить чільне місце серед юридичних засобів захисту прав людини є те, що на 8-му Конгресі ООН було прийнято спеціальний документ: «Основні положення про роль адвокатів», який став найважливішим міжнародно-правовим актом регулювання адвокатської діяльності.

Література:

1. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства (прийнятий делегацією дванадцяти країн-учасниць на пленарному засіданні в Страсбурзі у жовтні 1988 р.). . [Електронний ресурс]. Режим доступу // [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua).
2. Конституція України. - К.: Право, 2007. – 48 с.
3. Ніколайко І.В. Права людини в системі ООН. - К., 1991. – 215 с.
4. Проблемні аспекти здійснення захисту та надання правової допомоги адвокатами/ А. Бірюкова// Юридична Україна - 2005. - №1 - с. 49-51.
5. Протокол «Правила адвокатської етики» від 1 - 2 жовтня 1999 р. N 6/VI. Схвалений Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури при Кабінеті Міністрів України 1 жовтня 1999 року. . [Електронний ресурс]. Режим доступу // <http:// zakon.rada.gov.ua>.
6. Руденко М.В., Говоруха М.М., Рибалко Г.С. Судова влада та правоохоронні органи України: навч. пос. / М.В. Руденко, М.М. Говоруха, Г.С. Рибалко - Х.: Харків Юридичний, 2007. – 627 с..
7. Тимченко С.М. Судові, правоохоронні та правозахисні органи: навч. посібник для студентів юридичних вузів. - К.: Юрінком Інтер., 2001. – 347 с.

Ломакова А.В.

(наук. кер. – ст. викл. Штепа О.О.)

*студентка V курсу психолого-педагогічного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету ім. В.Г.Короленка*

ШЛЮБНИЙ ДОГОВІР ЯК РЕГУЛЯТОР МАЙНОВИХ ВІДНОСИН МІЖ ПОДРУЖЖЯМ

Шлюбний договір може бути укладено особами, які подали заяву про реєстрацію шлюбу, а також подружжям. На укладення шлюбного договору до реєстрації шлюбу, якщо його стороною є неповнолітня особа, потрібна письмова згода її батьків або піклувальника, засвідчена нотаріусом.

Шлюбним договором регулюються майнові відносини між подружжям, визначаються їхні майнові права та обов'язки. Шлюбним договором можуть бути визначені майнові права та обов'язки подружжя як батьків. Договір не може регулювати особисті відносини подружжя, а також особисті відносини між ними та дітьми, не може зменшувати обсягу прав ди-